

СТЕПАНЕНКО Микола Омелянович (псевд.: М. Сварожич, Михайло Степовий, М. Юркевич та ін.; 18. 12. 1918, с. Микільське, нині Полтавського р-ну Полтавської обл. — 14. 03. 1993, м. Сан-Хосе, шт. Каліфорнія, похований у м-ку Бавнд Брук, шт. Нью-Джерсі, США) — письменник, історик, громадсько-політичний діяч. Дійсний член НТШ (1978). Член УВАН, об'єднання українських письменників у діаспорі «Слово» (1967), СПУ (1993). Навчався гри на бандурі у **Ф. Глушка**. Закінчив Полтавський педагогічний інститут (1938). Відтоді учителював. 1944 мобілізований до радянської армії. Наприкінці того ж року потрапив у німецький полон, з якого був визволений 1945 американськими військами. Мешкав у таборах для інтернованих у Німеччині, працював у табірних школах, брав участь у діяльності Української революційно-демократичної партії та Української національної ради, став одним із організаторів і членом літературно-мистецького об'єднання МУР (Мистецький український рух). 1949 переїхав до США. Навчався у Колумбійському, Сиракузькому, Нью-Йоркському університетах. 1963 здобув ступінь магістра, а 1970 — докторат зі слов'янських мов і літератур. Викладав українську та російську мови у Військовій школі у Монтерей (1955—56), Сиракузькому (1961—63), Ратг'єрському (1963—68), Вашингтонському (1968—71) і Центральному Мічиганському (1971—81) університетах. Засновник і перший голова Демократичного об'єднання бувших репресованих українців советами (1949), ініціатор створення Об'єднання демократичної української молоді (1950). У 1967—84 — віцепрезидент УНР в екзилі; від 1973 — професор УВУ (м. Мюнхен, Німеччина); від 1978 — секретар та віцепрезидент відновленої декретом Президента УНР в екзилі Української могилянсько-мазепинської академії

наук. 1978 під час відпустки відвідав Австралію, де взяв участь у створенні кафедри українознавства, викладав історію української літератури. 1956—71 також працював на радіо «Свобода» і «Голос Америки». 1989 Патріархом УАПЦ **Мстиславом** (Скрипником) висвячений у ієреї і призначений настоятелем парафії святого Іоанна у м. Орегон. Досліджував класичну і сучасну українську літературу, її видатні постаті, життя С. Петлюри. Вміщував статті у часописах «Свобода», «Прометей», «Народна воля», «Америка», «Батьківщина», «Вільна думка», «Мета», «Визвольний шлях», «Віра» та ін. 1992 відвідав Полтаву.

Основні праці

На 150-ліття Т. Г. Шевченка // Нар. воля. 1965, черв.; Іван Котляревський // Зап. НТШ. 1969, 29 листоп.; Жива легенда дальшої нашої боротьби: статті, промови, розвідки. Вашингтон; Філадельфія, 1979; Шосте коло. Ювілейний збірник. Статті, промови, розвідки. Торонто; Вашингтон, 1979; «Одержима» Лесі Українки і одержимість // 36. пр. на 100-річчя поетки. Філадельфія, 1980; Симон Петлюра — борець української нації. Вашингтон, 1981; Літературна критика і критики в підсоветській Україні після «шестидесятників» // Слово. 36. 9. Едмонтон, 1981; Вибрані праці. П., 1994.

Рекомендована література

1. Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції: Короткий біобібліогр. довід. П., 1998;
2. Біляїв В. Політик, вчений, священик // «На неокраїні крилі...». Д., 2003.

П. В. Одарченко

Бібліографічний опис:

Степаненко Микола Омелянович / П. В. Одарченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-885706>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).